

ชื่อปริญญาวิชาดนตรี

นพพร ด้านสกุล*

ทุกวันนี้ มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทยส่วนใหญ่ก็มีการสอนวิชาดนตรีระดับปริญญาโทกันเกือบถ้วนครบ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนับว่าได้เปิดสอนวิชาดนตรีระดับปริญญาโทแห่งแรก โดยภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และให้ปริญญาเป็นการศึกษาบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์) ต่อมาก็มี มหาวิทยาลัยอื่นๆ ททยอยเปิดสอนวิชาดนตรีระดับปริญญาโทอย่างต่อเนื่อง เริ่มแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มี หน่วยงานผลิตบัณฑิตทางวิชาดนตรีถึง 2 หน่วยงาน คือ คณะครุศาสตร์ ให้ปริญญาเป็นครุศาสตรบัณฑิต (ดนตรีศึกษา) และ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ให้ปริญญาเป็นศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ซึ่งต่อมาก็กลายเป็นแนวโน้มที่ปฏิบัติตามกัน หลายมหาวิทยาลัย แม้แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็มีการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ และมีปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตเพิ่มขึ้นอีก 1 ปริญญา ที่ดำเนินการในทำนองเดียวกัน ก็มีมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร และที่จะรับนักศึกษาเข้าเรียนในปีการศึกษา 2545 นั้น ก็มี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นั้น ยังให้ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร มีหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิตวิชาดนตรีเป็นโครงการจัดตั้ง คณะดุริยางคศาสตร์ให้ปริญญา “ดุริยางคศาสตรบัณฑิต” อันมีชื่อปริญญาในภาษาอังกฤษเป็น Bachelor of Music (B.Mus) ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มสากล ดังปรากฏตามข้อมูลต่อไปนี้

เมื่อเราเข้าไปใน <http://www.music.unt.edu> ของ College of Music ใน University of North Texas ก็พบว่า มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีที่น่าสนใจ กล่าวคือ มีการแบ่งสาขาวิชาออกมาอย่างชัดเจน ได้แก่

- Composition Studies
- Instrumental Studies
- Keyboard Studies
- Music Education
- Vocal Studies
- Conducting & Ensembles
- Jazz Studies
- Music Education
- Theory, History & Ethnomusicology

ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ปริญญาในสาขาวิชาต่างๆ ในหน้าถัดไป

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
' <http://www.music.unt.edu>

divisions & Faculty**Composition Studies**

Chair: Joseph Klein

(940) 565-4926

jklein@music.unt.edu

Faculty

• Joseph Klein	bio
• Thomas Clark	bio
• Cindy McTee	bio
• Jon Christopher Nelson	bio
• Joseph Rován	bio
• Phil Winsor	bio

Centers and Ensembles

• Center for Experimental Music and Intermedia (CEMI)	link
• NOVA Ensemble	

Degrees

- Bachelor of Music
- Master of Music
- Doctor of Musical Arts (general program)
- Doctor of Musical Arts (specialization in computer music media)

Division Web Site<http://www.music.unt.edu/comp>**Contact Info****Composition Office**

Paul Rives

(940) 565-4589

e-mail :

prives@music.unt.edu

College of Music Home**UNT Home****College of Music Contact List**

site design by henry vega
editing by nancy casey

<http://www.music.unt.edu./departments/01comp.shtml>

divisions & Faculty

Conduction & Ensembles

*Interim chair: Henry Gibbons, choral
studies
(940) 565-4095
gibbons@music.unt.edu*

Faculty

• Henry Gibbons	bio
• Anshel Brusilow, symphony orchestra	bio
• David Cloutier, opera accompanying	bio
• Eugene Corporon, wind symphony	bio
• Stephen Dubberly, opera music director	bio
• Dennis Fisher, symphonic band	bio
• Paula Homer, opera stage director	bio
• Jerry McCoy, conductor	bio
• Lyle Nordstrom, conductor	bio
• Joseph Klein, NOVA	bio
• Neil Slater, lab bands	bio
• Alfredo Velez, marching band & concert band	bio

Degrees

- Master of Music and
- Doctor of Musical Arts in conducting

Division Web Site

<http://>

www.music.unt.edu/Wind_Studies

Contact Info

Conducting & Ensembles Office

Paul Rives

(940) 565-4589

e-mail : prives@music.unt.edu

Wind Studies Office

Lisa Fletcher

(940) 565-3737

e-mail :

Lfletcher@music.unt.edu

College of Music Home

<http://www.music.unt.edu/departments/02conducting.shtml>

divisions & Faculty*Instrumental Studies**Jeff Bradetich, Chair**(940) 565-3729**jbradeti@music.unt.edu***Faculty****Strings**

• Philip Lewis, coordinator, violin	bio
• Kristian Anderson, guitar	
• Igor Borodin, violin	bio
• Julia Bushkova, violin	bio
• Susan Roberts, baroque violin	
• Debra Young, baroque violin	
• Susan Dubois, viola	bio
• Eugene Osadchy, cello	bio
• Jeff Bradetich, double bass	bio
• William Clay, double bass	
• Paul Sharpe, double bass	
• Thomas Johnson, guitar	bio
• Paul LeBlanc, guitar	
• Ellen Ritscher, harp	bio

Woodwinds

• Charles Veazey,	bio
-------------------	-----

Degrees

- Bachelor of Music
- Master of Music
- Doctor of Musical Arts
Each with major in performance and specialization: bassoon, clarinet, double bass, euphonium, flute, French horn, guitar, harp, harpsichord, oboe, organ, percussion, piano, saxophone, trombone (bass and tenor), trumpet, viola, violin, violoncello, voice

Division Web Site<http://www.music.unt.edu/Percussion>[http://](http://www.music.unt.edu/Instrumental/bass)www.music.unt.edu/Instrumental/bass[http://](http://www.music.unt.edu/Instrumental/tuba)www.music.unt.edu/Instrumental/tuba<http://www.unttrombones.com>**Contact Info****Conducting & Ensembles Office**

Jenie Bergman

(940) 565-3730

e-mail : jbergman@music.unt.edu

divisions & Faculty

Jazz Studies

Chair: Neil Slator

(940) 565-3743

nslator@music.unt.edu

Faculty

• Neil Slator, chair	bio
• Tony Baker, trombone	bio
• Rosana Calderon, jazz vocal	
• Dan Haerle, keyboard & thory	bio
• Fred Hamilton, electric guitar	bio
• John Murphy, jazz history	bio
• James Riggs, saxophone	bio
• Paris Rutherford, arranging, vocal styles	bio
• John (Jay) Saunders, trumpet	bio
• Lynn Seaton, jazz bass	
• Ed Soph, drumset	bio
• Michael Steinel, trumpet	bio

Degrees

- Bachelor of Music in jazz performance, arranging
- Bachelor of Music in jazz performance, instrumental
- Bachelor of Music in jazz performance, vocal
- Master of Music in jazz studies
- Master of Music Education, jazz emphasis

Division Web Site

<http://www.music.unt.edu/jazz>

Contact Info

Jazz Office

Darla Mayes

(940) 565-3743

e-mail : darla@music.unt.edu

 College of Music Home

 UNT Home

divisions & Faculty**Keyboard Studies***Chair: Jesse Eschbach**(940) 565-4094**jeschbac@music.unt.edu***Faculty****Piano :**

• Pamela Mia Paul, coordinator	bio
• Joseph Banowetz	bio
• Brad Beckman	bio
• James Giles	bio
• Steven Harlos, accompanying	bio
• R. Fred Kern, class piano	bio
• Berthe Odnoposoff, lecturer	bio
• Vladimir Viardo	bio
• Adam Wodnicki	bio
• Jack Robert	bio

Organ/Harpsichord :

• Charles Veazey,	bio
• Lenora McCroskey	bio
• Dale Peters	bio

Degrees

- Bachelor of Music
- Master of Music and
- Doctor of Musical Arts all with a major in performance and specialization: Piano, Organ, Harpsichord);
- Bachelor of Music with a major in performance and specialization in Piano Pedagogy

Contact Info**Keyboard Studies**

Janie Bergman

(940) 565-3730

e-mail:

jbergman@music.unt.edu

College of Music Home**UNT Home**

divisions & Faculty

Music Education

Chair: Warren Henry

(940) 565-7540

whenry@music.unt.edu

Faculty

• Warren Henry	bio
• Al Corley	
• Rosemary Heffley	
• Margaret Hudnall	bio
• Karrell Johnson	bio
• Darhyl Ramsey	
• Debbie Rohwer	bio
• David Sharader	bio
• Roger Warner	bio

Degrees

- Bachelor of Music with a major in general, choral and instrumental music and concentrations in instrumental/band, instrumental/orchestra, choral/keyboard and choral/vocal
- Master of Music
- Master of Music Education and
- Doctor of Philosophy, all with a major in music education

Division Web Site

<http://www.music.unt.edu/musiced>

Contact Info

Composition Office

Paula Rives

(940) 565-4589

e-mail: prives@music.unt.edu

College of Music Home

UNT Home

divisions & Faculty***Music Theory, History
& Ethnomusicology****Chair: Lester Brothers**(940) 565-3746**lbrother@music.unt.edu***Faculty**

• Cecil Adkins	
• Gideon Alorwoyie	bio
• Lester Brothers	bio
• Deanna Bush	bio
• Gene Cho	bio
• Thomas Clark	bio
• Michael Collins	bio
• Michael Cooper	bio
• Paul Dworak	
• Steven Friedson	
• John Groom-Thornton	bio
• Frank Heidlberger	
• Bernardo Illari	
• Timothy Jackson	
• Rosemary Killam	bio
• R. Fred Kern	bio
• Mark McKnight	
• Michael McVay	
• Lyle Nordstrom	bio
• Margaret Notley	bio
• Dale Peters	bio
• Graham Phipps	bio

Degrees

- Bachelor of Music with a major in music history and literature
- Master of Music and
- Doctor of Philosophy both with a major in musicology
- Bachelor of Music
- Master of Music
- Doctor of Philosophy, all with a major in music theory

Division Web Site<http://www.music.unt.edu/the>**Contact Info****Music Theory, History and
Ethnomusicology Office**

Paula Rives

(940) 565-4589

e-mail:

prives@music.unt.edu

divisions & Faculty

Vocal Studies

chair: Jeffrey Snider, baritone

(940) 565-3731

jsnider@music.unt.edu

Faculty

• Stephen Austin, vocal pedagogy & tenor	bio
• Rose Marie Chisholm, diction	bio
• Linda Di Fiore, contralto	bio
• Lynn Eustis, soprano	bio
• Cody Garner, bass	bio
• Harold Heiberg, coaching & accompanying	bio
• Jolyne Jeffers, soprano	
• Jeffrey Snider, baritone	bio
• Julie McCoy, soprano	bio
• Laurel Miller, soprano	bio
• Juanita Peters, mezzo soprano	bio
• David Sundquist, tenor	bio

Degrees

- Bachelor of Music
- Master of Music
- Doctor of Musical Arts all with a major in performance and specialization in voice

Contact Info

Vocal Studies Office

Janie Bergman

(940) 565-3730

e-mail:

jbergman@music.unt.edu

College of Music Home

UNT Home

College of Music Contact List

site design by henry vega

editing by nancy casey

<http://www.music.unt.edu./departments/08vocal.shtml>

และเมื่อเราเข้าไปใน <http://musicnet.chandra.ac.th>² ของสถาบันราชภัฏจันทรเกษมก็จะพบว่า มีมหาวิทยาลัยมากมายเปิดสอนวิชาดนตรีในระดับปริญญาตรี และให้ปริญญาเป็น **Bachelor of Music** ซึ่งจะขอแนะนำเสนอเพียงส่วนหนึ่งเพื่อประกอบเป็นตัวอย่างข้อมูล ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อมหาวิทยาลัย	ประเทศ
1	University of New England, Australia	Australia
2	University of Melbourne	Australia
3	University of Queensland	Australia
4	University of Sydney	Australia
5	University of Tasmania	Australia
6	Carleton University	Canada
7	Brock University	Canada
8	Queen's University	Canada
9	University of Alberta	Canada
10	University of British Columbia	Canada
11	Andrews University	U.S.A.
12	Appalachian State University	U.S.A.
13	Bob Jones University	U.S.A.
14	Bowling green State University	U.S.A.
15	Central Michigan University	U.S.A.
16	Colorado State University	U.S.A.
17	Delta State University	U.S.A.
18	East Carolina University	U.S.A.
19	Emporia State University	U.S.A.
20	Georgia State University	U.S.A.
21	George State University	U.S.A.
22	Henderson State University	U.S.A.
23	Idaho State University	U.S.A.
24	Indiana University	U.S.A.
25	James Madison University	U.S.A.
26	Johns Hopkins University	U.S.A.
27	Kansas State University	U.S.A.

² <http://www.musicnet.chandra.ac.th>

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการให้ปริญญาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย ดูเหมือนว่า ยังไม่ตรงประเด็นเท่าใดนัก คล้ายกับว่ายังไม่ค่อยกล้ายอมรับวิชาชีพแห่งตนว่า จะมีความเข้มข้นพอเพียงหรือไม่ จึงต้องเอียงๆ ชุกตัวซ่อนหน้ากันเป็นประเพณีปฏิบัติ จริงๆ แล้วหากไปดูหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2539³ ก็จะเห็นว่า มีความเป็นไปได้อยู่มากน้อยที่จะเอื้อให้การเสนอชื่อปริญญาให้ตรงกับธรรมชาติของงาน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักสากล ดังรายละเอียดโดยสรุปว่า เพื่อให้การกำหนดชื่อปริญญาของสถาบันอุดมศึกษามีความเป็นสากล เป็นระบบ และให้เกิดความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกชื่อปริญญา ระดับปริญญาตรี โท และเอก เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า ศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Arts) และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Philosophy)
2. ปริญญาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเน้นศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า วิทยาศาสตร์บัณฑิต (Bachelor of Science) วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (Master of Science) และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Philosophy)
3. ปริญญาเชิงวิชาชีพ สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้ เน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามลักษณะของวิชาชีพโดยเฉพาะการกำหนดชื่อปริญญาให้ใช้ตามสาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก เช่น ในกลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ (Fine and Applied Arts) ให้ใช้ชื่อปริญญาในระดับปริญญาตรีว่า ศิลปบัณฑิต (Bachelor of Arts)
4. ปริญญาเทคโนโลยี สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ มีลักษณะเป็นหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ (Multi-disciplinary) เพื่อสร้างความชำนาญการเฉพาะทาง ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า เทคโนโลยีบัณฑิต (Bachelor of Technology)

ผู้รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตวิชาดนตรี ต่างก็ตระหนักชัดเจนว่า หนทางในอนาคตของบัณฑิตคือ การใช้วิชาดนตรีไปทำมาหาเลี้ยงชีพโดยอาจจะประกอบอาชีพอิสระ, สร้างงานด้วยตนเอง และ/หรือคณะทำงาน คงไม่น่าจะศึกษาวิชาดนตรีเพียงเพื่อที่เข้าใจในสุนทรียรสเท่านั้น ดังนั้นเองจึงน่าที่จะสรุปได้ว่า หลักสูตรวิชาดนตรีในมหาวิทยาลัยต่างๆ ก็น่าจะมีมุ่งเน้นเพื่อการประกอบอาชีพเป็นสำคัญ เห็นควรที่จะต้องใช้ปริญญาเชิงวิชาชีพ และจะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะใช้ปริญญา “ดนตรีบัณฑิต” อันมีปริญญา “ศิลปบัณฑิต” เป็นแนวเทียบ

³ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. 2539. หน้า 68-72.

ในสังคมไทย มีแนวโน้มอยู่อย่างหนึ่งคือ การรับเชื่อในสิ่งที่มีผู้ปฏิบัติกันมาก่อน หรือสิ่งที่มีผู้คนพูดต่อกันมา ในสังคมดนตรีก็มีเรื่องราวอย่างนี้อยู่เหมือนกัน เช่น การนำเอาคำว่า “ดุริยางคศาสตร์” มาใช้ตามกัน โดยไม่มีการตรวจสอบรากศัพท์อันมีปรากฏชัดเจนใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ที่ว่า “ดุริยางคศาสตร์ [ดุริยางคะ-] น. วิชาว่าด้วยการบรรเลงเครื่องดุริยางค์” ก็เป็นความชัดเจนที่สามารถพูดอย่างตรงไปตรงมาว่า คำว่าดุริยางคศาสตร์ แปลว่า วิชาที่ว่าด้วยการเล่นดนตรีเท่านั้น ไม่น่าจะมีความหมายครอบคลุมไปถึง การเรียนทฤษฎีดนตรี, ประวัติศาสตร์ดนตรี และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับดนตรีแต่ไม่ใช่การเล่นดนตรี การผลิตบัณฑิตวิชาดนตรีในประเทศไทย จึงไม่น่าที่จะให้ปริญญา “ดุริยางคศาสตรบัณฑิต” เพราะในหลักสูตรวิชาดนตรีทั้งหลายก็จะประกอบด้วย ทฤษฎีดนตรี, ประวัติศาสตร์ดนตรี และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับดนตรี แต่ไม่ใช่การเล่นดนตรี หากว่าจะใช้คำว่า “ดนตรีศาสตรบัณฑิต” เมื่อพยายามพูดทบทวนหลาย ๆ ครั้ง ก็รู้สึกคล้ายกับว่ามันเป็น Double Standard หรือไม่ เพราะมันรู้สึกขัดหูพิลึก ไป ๆ มา ๆ ก็สงสัยมาลงตัวที่ปริญญา “ดนตรีบัณฑิต” นั่นเอง